

2023. 4. negyedév

HIPA Tájéoló

HIPA Nemzeti Befektetési
Ügynökség Nonprofit Zrt.

ELEMZÉSI OSZTÁLY

Tartalom

Összefoglaló	2
1. Gazdasági növekedés	3
2. Feldolgozóipar	6
3. Külkereskedelem	8
4. Infláció	10
5. Munkaerőpiac	12
<i>Keresetek</i>	12
<i>Foglalkoztatottság</i>	12
<i>Munkanélküliség</i>	14
6. Külföldi közvetlen beruházások (FDI).....	16
7. Oktatás	17

Lezárva: 2024. január 15-én

Összefoglaló

- A 2023. év harmadik negyedévi GDP-mérséklődés háttérében az ipar, az építőipar, a szolgáltatások, a végső fogyasztás és a bruttó felhalmozás csökkenése áll.
- Az IMF, az Európai Bizottság és az OECD előrejelzése alapján az idei évben hazánkban 2,4-3,1% körüli növekedés várható.

GDP

GDP volumene: -0,4% (2023. év harmadik negyedév)

Prognózis (2024): 2,5-3,5% (MNB), 3,6% (PM)

- 2023. január-novemberben a teljes feldolgozóipari termelési érték 48.335,2 milliárd forintot tett ki.
- A fenti időszakban a feldolgozóipari termelés húzóágazatai a járműgyártás, az élelmiszeripar és a villamos berendezés gyártása voltak.
- Régiós összehasonlításban a magyar feldolgozóipari termelés átlagos volumenindexe a középmezőnyben szerepel.

Feldolgozóipar

Hozzáadott érték részaránya a nemzetgazdaságban: 20,2% (2022)

Termelési érték: +1,0% (2023. január-november)

- 2023. I-X. hónapban Magyarország legnagyobb, nem európai uniós exportpartnere az Egyesült Államok volt 3,8%-os részesedéssel.
- 2023. I-X. hónapban Németország után Kínából érkezett a legtöbb (8,0 milliárd eurónyi) importáru Magyarországra.
- 2023. I-X. hónapban elért 7,9 milliárd eurós külkereskedelmi árutöbblet zöme német relációban (6,6 milliárd euró) jelentkezett.

Külkereskedelem

Áruexport: +6,6%, 125,6 milliárd euró (2023. január-október)

Áruimport: -6,1%, 117,7 milliárd euró (2023. január-október)

- 2023. novemberben a közép-európai tagállamokban mért fogyasztói árindex (4,5-8,0%) kivétel nélkül meghaladta az uniós átlagot (3,1%).
- 2023. decemberben átlagosan 5,5%-kal nőttek a fogyasztói árak Magyarországon.
- Az MNB szerint az infláció 2025-ben tér vissza tartósan a jegybanki célhoz (3,0%).

Infláció

Fogyasztóiár-index: 17,6% (éves, 2023. január-december)

Éves átlagos infláció: 4,0-5,5% (prognózis, 2024)

- 2023. III. negyedévi magyar munkanélküliségi ráta (4,1%) 70%-a az uniós átlagnak (5,9%), és a 7. legalacsonyabb az EU-ban.
- 2023. III. negyedévi magyar foglalkoztatási ráta (64,8%) meghaladta az uniós átlagot (61,6%), és a 3. legmagasabb a közép-európai tagállamok között.
- 2023. I-X. hónapban a bruttó átlagkereset éves szinten 16,7%-kal (569.400 Ft-ra) nőtt a versenyszférában 19,8%-os fogyasztói árindex mellett.

Munkaerőpiac

Minimálbér bruttó összege: +15,0%, 266.800 forint/hó (2024)

Versenyszféra bruttó átlagkereset: +10,0-11,0%, (prognózis, 2024)

- 2023 első félévében mintegy 30%-kal csökkent a globális FDI-áramlás értéke
- 2023 első félévében az Egyesült Államok volt az FDI-áramlás legfontosabb célországa
- Az Egyesült Államok egyúttal a legnagyobb beruházó ország is volt, Kína és Japán fért még fel a dobogóra.

FDI

Globális FDI-áramlás értéke: 727 milliárd dollár (2023 első félév)

USA-ba irányuló FDI-áramlás: 189,5 milliárd dollár (2023 első félév)

1. Gazdasági növekedés

2023 harmadik negyedében a bruttó hazai termék volumene Magyarországon 0,4%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához képest,¹ ami leginkább az ipar (azon belül a feldolgozóipar és az energiaipar), az építőipar, valamint a szolgáltatások teljesítményének visszaesésével magyarázható. A feldolgozóiparon belül a legnagyobb mértékben az élelmiszeripar, valamint a gumi-, műanyag- és építőanyag-ipar ágazata csökkent, ezzel szemben a közúti járművek gyártása bővült.

A 2023. év harmadik negyedében a termelési oldalon az ipar hozzáadott értéke 5,4%-kal (ezen belül is a feldolgozóiparé 4,1%-kal), míg az építőiparé 1,6%-kal mérséklődött éves alapon. A mezőgazdaság teljesítménye jelentősen bővült az előző évi azonos időszaki alacsony bázishoz viszonyítva, így a hozzáadott értéke 88,2%-kal nőtt.²

Közel kétéves folyamatos növekedést követően a szolgáltatások bruttó hozzáadott értéke immár az egymást követő második negyedévben csökkent (ezúttal 3,1%-kal), ami mögött elsősorban a kereskedelem, gépjárműjavítás (-11,6%) és a szállítás, raktározás (-8,0%) mérséklődése áll. Ezzel szemben többek között az információ, kommunikáció (2,1%), valamint a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás (0,8%) is bővülni tudott. A bruttó hazai termék 2023. harmadik negyedévi 0,4%-os csökkenéséhez az ipar 0,9, az építőipar 0,1, a szolgáltatások pedig 1,7 százalékponttal járult hozzá. Ezzel szemben a mérleget a mezőgazdasági szektor 3,4 százalékponttal javította.³

A felhasználási oldalon a háztartások tényleges fogyasztása 0,9%-kal csökkent 2022 első kilenc hónapjához viszonyítva. A háztartások fogyasztási kiadása is mérséklődött (2,7%-kal), itt érdemes megemlíteni, hogy 2022 decemberétől 2023. novemberig minden hónapban volumencsökkenést regisztráltak a kiskereskedelmi forgalom esetében. ⁴ Az építési beruházások volumene nagymértékben visszaesett, ugyanakkor a gép- és berendezésberuházásoké már növekedést tudott felmutatni.

Mindent egybevetve, a bruttó hazai termék 2023. harmadik negyedévi mérséklődésének hátterében a bruttó felhalmozás 5,3 százalékpontos csökkenése áll. Ezzel szemben a külkereskedelmi forgalom egyenlege 5,0 százalékponttal fékezte a gazdasági teljesítmény visszaesését.⁵

A belső kereslet mérséklődése mögött elsősorban a háztartások fogyasztásának visszaesése áll, amit egyrészt az óvatossági motívum erősödése, a megtakarítási ráta növekedése, másrészt pedig a magas infláció magyarázott. Az állami fejlesztések és beruházások mértéke is csökkent, ennek hátterében a megnövekedett költségek és a belső kereslet visszaesése állt. Érdemes azonban megjegyezni, hogy ugyanakkor számos, exportra termelő vállalatnak sikerült bővülnie és fejlesztenie.

¹ Forrás: [KSH](#)

² Forrás: [KSH](#)

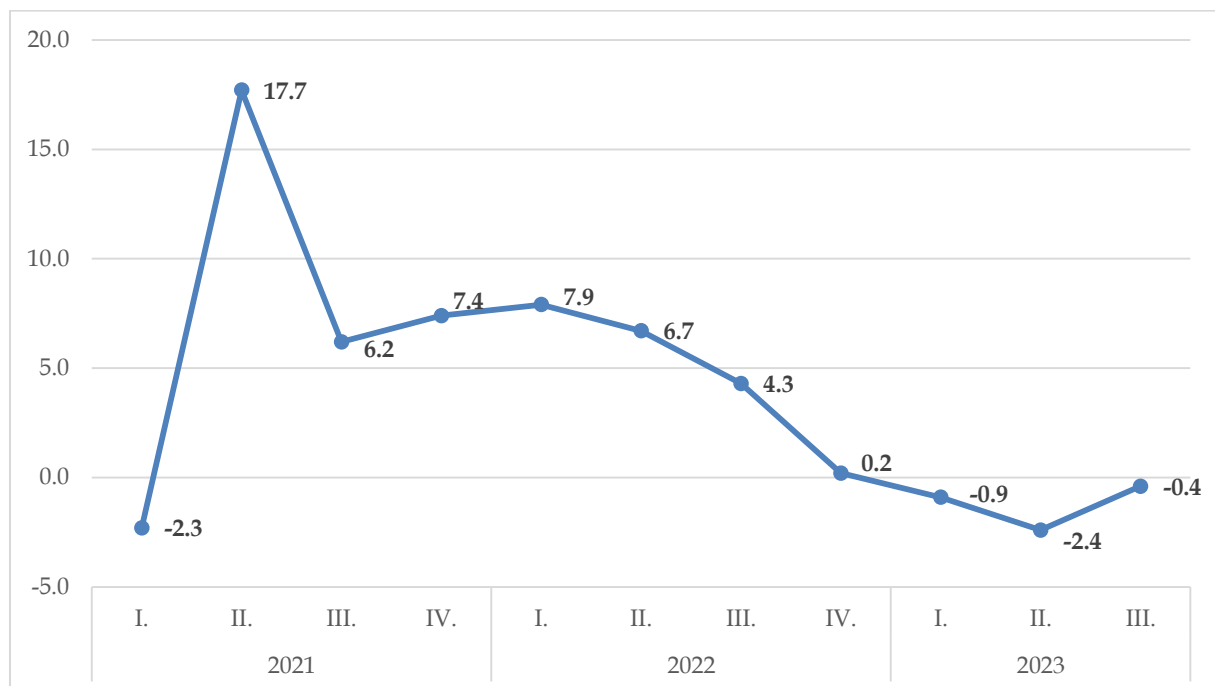
³ Forrás: [KSH](#)

⁴ Forrás: [KSH](#)

⁵ Forrás: [KSH](#)

A gazdaság fokozatos élénkülését a dezinflációval párhuzamosan növekedő reálbérek, az ipari és fogyasztói bizalom fokozatos helyreállása, a lakossági és vállalati hitelpiacok dinamizálódása, valamint az újonnan bejelentett kapacitásbővítő külföldi közvetlen működőtőke-befektetések fogják támogatni. Fontos viszont megemlíteni, hogy a jövőben felépülő feldolgozóipari kapacitásokkal tovább növekszik a gazdaság energiaigénye, és ezzel együtt az importkitettségünk is. A belső kereslet helyreállítását segíti továbbá a garantált bérminimum és a minimálbér emelése, valamint a feszes munkaerőpiac által okozott bérversenys is.

A GDP növekedése Magyarországon (% az előző év azonos időszakához viszonyítva, a kiigazítás nélküli, nyers adatok alapján)

Forrás: KSH⁶

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2023-ra (-0,6)-(-0,4)%-os, 2024-re pedig 2,5-3,5%-os növekedéssel számol. ⁷ A Pénzügyminisztérium 2023 decemberében megjelent Makrogazdasági és Költségvetési Előrejelzése némileg optimistább, hiszen 2023-ra 0,4%-os visszaeséssel, míg 2024-re 3,6%-os bővüléssel kalkulál.⁸

2023 harmadik negyedévét tekintve az európai gazdaságok többségében az elemzői várakozások alatti volt a gazdasági növekedés, az egyes országok teljesítménye vegyesen alakult. A korábbi negyedéveket követően tovább folytatódott a dezinflációs folyamat, ennek ellenére számos országban csökkentek a reálbérek, és ennek következtében visszaesett a lakossági fogyasztás. Fontos megjegyezni, hogy ugyan az ellátási láncok normalizálódtak és a világpiacon nyersanyagárak is csökkentek, mindazonáltal a globális ipari termelés és a

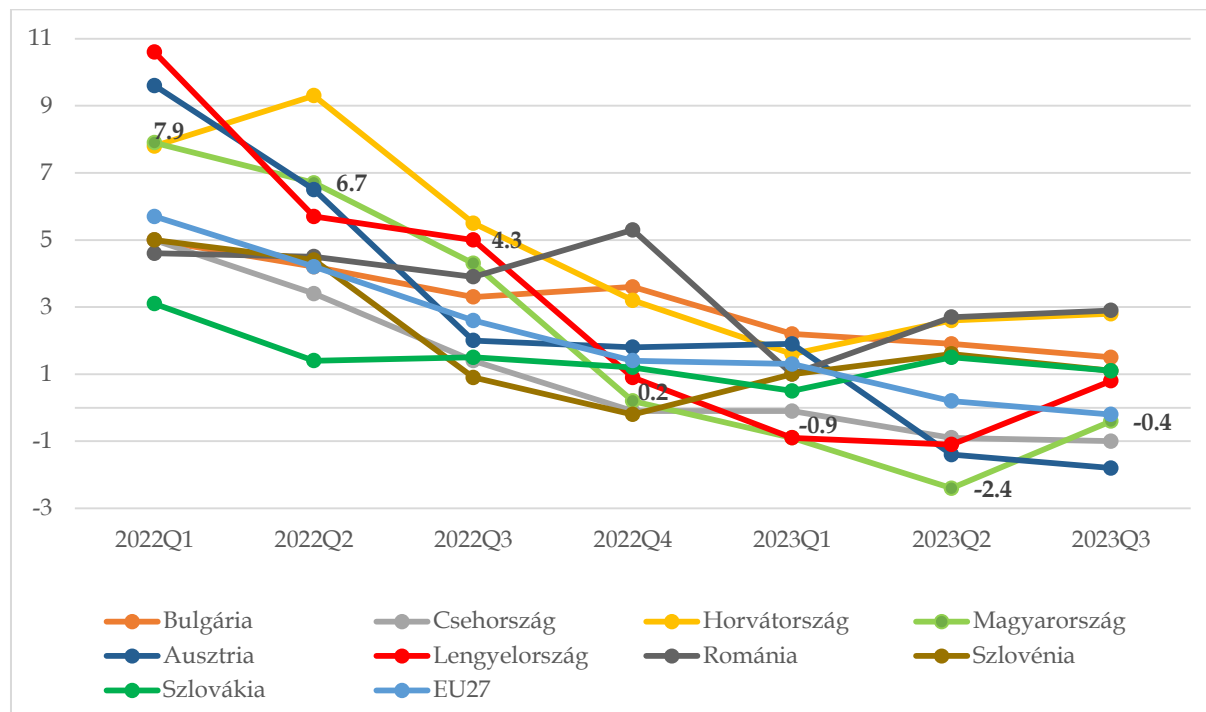
⁶ Forrás: [KSH](#)

⁷ Forrás: [MNB](#)

⁸ Forrás: [Pénzügyminisztérium](#)

kereskedelem sem tudott érdemben növekedni. Az Európai Unió 27 országa közül éves bázison 11 tagországban is csökkent a GDP.

A régiós országok GDP-növekedése éves alapon (% , 2022Q1-2023Q3)

Forrás: Eurostat⁹

Az Eurostat adatai szerint a 2023. év harmadik negyedévében a visegrádi országokat tekintve Szlovákiában 1,1%-os, Lengyelországban pedig 0,8%-os bővülést regisztráltak, ezzel szemben Magyarországon 0,4%-os, míg Csehországban 1,0%-os visszaesést jegyeztek fel. Az Eurózána gazdasági teljesítménye is mérséklődött (0,3%-kal), összességében pedig kijelenthető, hogy a közép-kelet-európai országok közül csak a román (2,9%) és a horvát (2,8%) növekedés volt kiemelkedő.¹⁰

A régiós országok GDP-növekedése (% , előrejelzés)

Ország	IMF		Európai Bizottság		OECD	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Magyarország	-0,3	3,1	-0,7	2,4	-0,6	2,4
Eurózána	0,7	1,2	0,6	1,2	0,6	0,9
Ausztria	0,1	0,8	-0,5	1,0	-0,4	0,6
Bulgária	1,7	3,2	2,0	1,8	1,7	2,8
Csehország	0,2	2,3	-0,4	1,4	-0,3	1,6
Horvátország	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6
Lengyelország	0,6	2,3	0,4	2,7	0,4	2,6
Románia	2,2	3,8	2,2	3,1	1,9	3,0

⁹ Forrás: [Eurostat](#)

¹⁰ Forrás: [Eurostat](#)

Szlovákia	1,3	2,5	1,3	1,7	1,1	1,8
Szlovénia	2,0	2,2	1,3	2,0	1,4	1,8

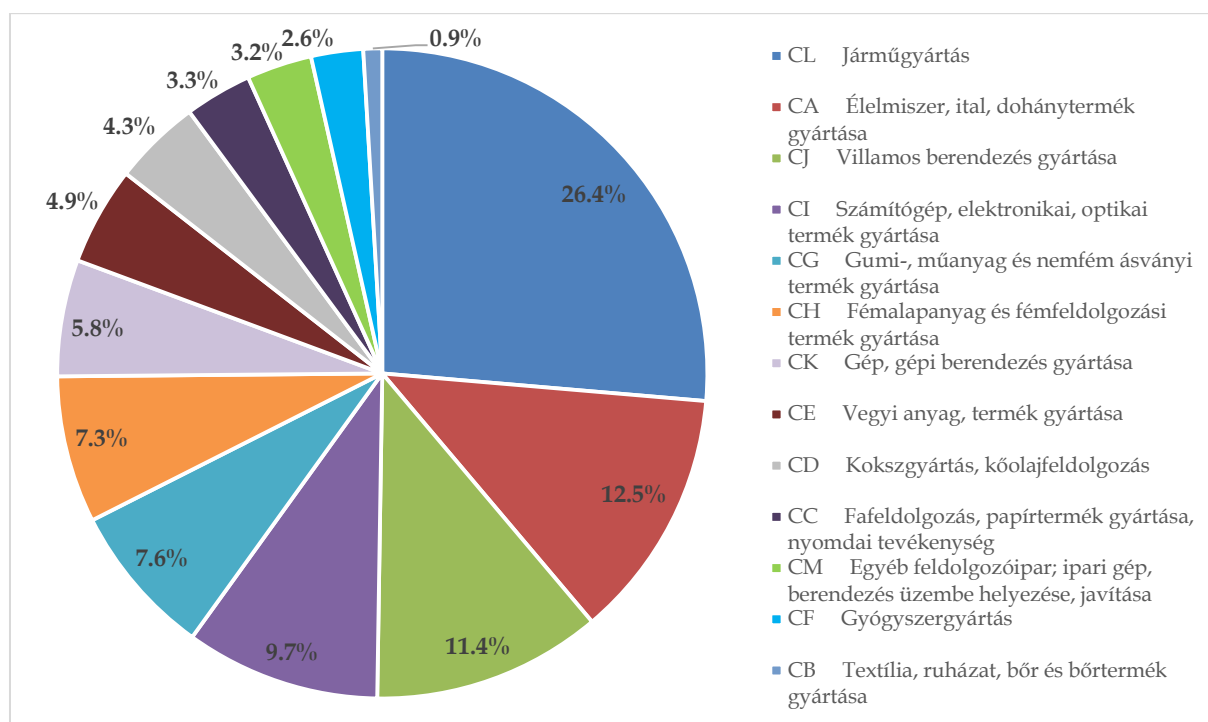
Forrás: IMF,¹¹ Európai Bizottság,¹² OECD¹³

Pozitív fejlemény, hogy a nemzetközi szervezetek a régió összes országában bővüléssel számolnak 2024-re, ugyanakkor sehol sem fogja elérni a 4,0%-ot. Az IMF, az Európai Bizottság és az OECD előrejelzése alapján az idei évben hazánkban 2,4-3,1% körüli növekedés várható, ezzel pedig régiós szinten a középmezőnyben fogunk elhelyezkedni.

2. Feldolgozóipar

2023 első tizenegy hónapjában a teljes feldolgozóipari termelési érték 48.335,2 milliárd forintot ért el, ami 1,0%-os növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest, azonban a volumenindex alapján 3,6%-os mérséklődést regisztráltak.¹⁴ A termelési érték 26,4%-át a járműgyártás, 12,5%-át az élelmiszeripar, míg 11,4%-át a villamos berendezés gyártása alág adta.¹⁵

A feldolgozóipar termelés megoszlása aláganként (2023. január-november)

Forrás: KSH

A termelés volumenindexét vizsgálva 2023. január-novemberben a legmagasabb bővülést a villamos berendezés gyártása alág érte el (+12,5%), ezt követte a járműgyártás alág (+9,9%), a harmadik helyen pedig az egyéb feldolgozóipar; ipari gép, berendezés üzembe helyezése, javítása található (+5,8%). **A 13 feldolgozóipari alág közül a többi 10 esetében viszont**

¹¹ Forrás: [IMF](#)

¹² Forrás: [Európai Bizottság](#)

¹³ Forrás: [OECD](#)

¹⁴ Forrás: [KSH](#)

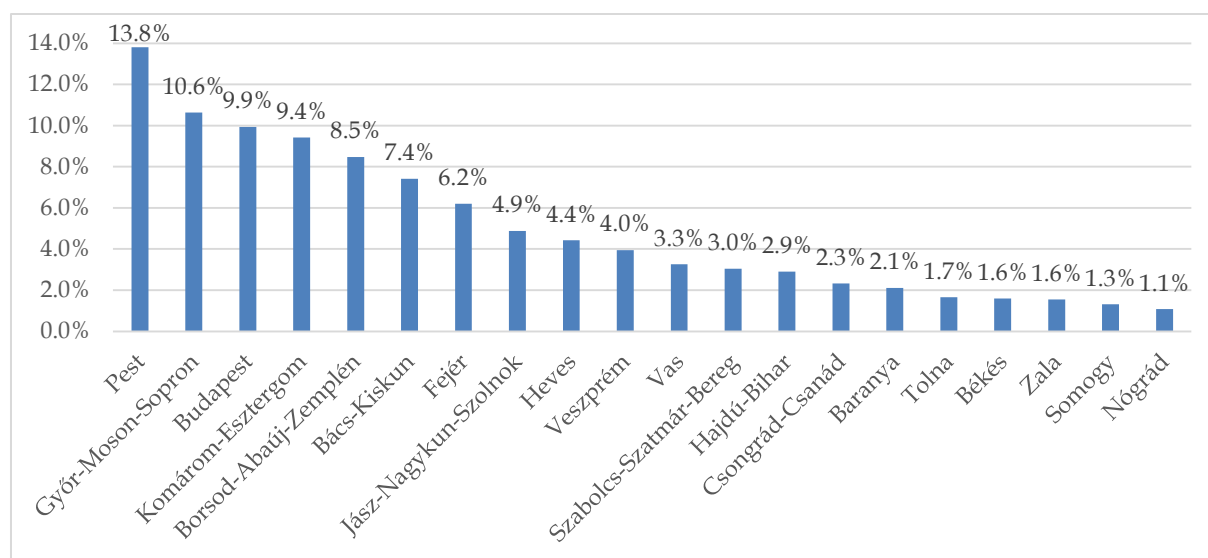
¹⁵ Forrás: [KSH](#)

csökkenést jegyeztek fel. A legnagyobb visszaesést a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása alág (-18,4%) szenvedte el, amelyet a vegyi anyag, termék gyártása (-18,1%), valamint a kocszgyártás, kőolajfeldolgozás követett 14,1%-os csökkenéssel.¹⁶

Az ipar visszafogott eredménye mögött elsősorban az energiaköltségek megemelkedése, valamint a külső konjunktúra lanygulása állhat. Előbbiben várható javulás, ahogy a gáz- és áramszerződések a következő hónapokban megújulnak, az utóbbiban viszont egyelőre inkább romló kilátások a jellemzők. A kilátások romlására utal a feldolgozóipari ágazatok összes új rendelésének alakulása. Németországban, azaz az egyik legnagyobb kereskedelmi és gazdasági partnerünknel novemberben folytatódott a német ipari termelés lejtmenete, mind havi, mind éves összehasonlításban csökkenést mutatott, ráadásul a német konjunktúraindexek is vegyes képet jeleznek előre. Az ipari termelést a gyenge belső kereslet mellett tehát a szintén gyenge külső kereslet is visszafogta. A kormány gazdaságösztönző programokkal kívánja támogatni a hazai vállalatokat, beleértve a Széchenyi Kártya Program MAX Plusz kibővítését, a Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram folytatását, valamint az Élelmiszeripari Beszállító-fejlesztési Programot.

A teljes ipari termelés területi megoszlását vizsgálva a **2023. január-novemberre vonatkozó adatok alapján öt vármegye volt képes növekedést felmutatni**, a legnagyobb mértékben **Baranya vármegyében 10,8%-kal**, Bács-Kiskun vármegyében 7,3%-kal, míg Komárom-Esztergom vármegyében 6,9%-kal **bővült az ipari termelés volumene. Ezzel szemben Fejér vármegyében 19,2%-kal csökkent a termelés volumene**, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében 14,5%-kal, míg Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 13,0%-kal esett vissza az ipar teljesítménye.¹⁷

Az ipari termelés megoszlása vármegyéenként (2023. január-november)

Forrás: KSH¹⁸

¹⁶ Forrás: [KSH](#)

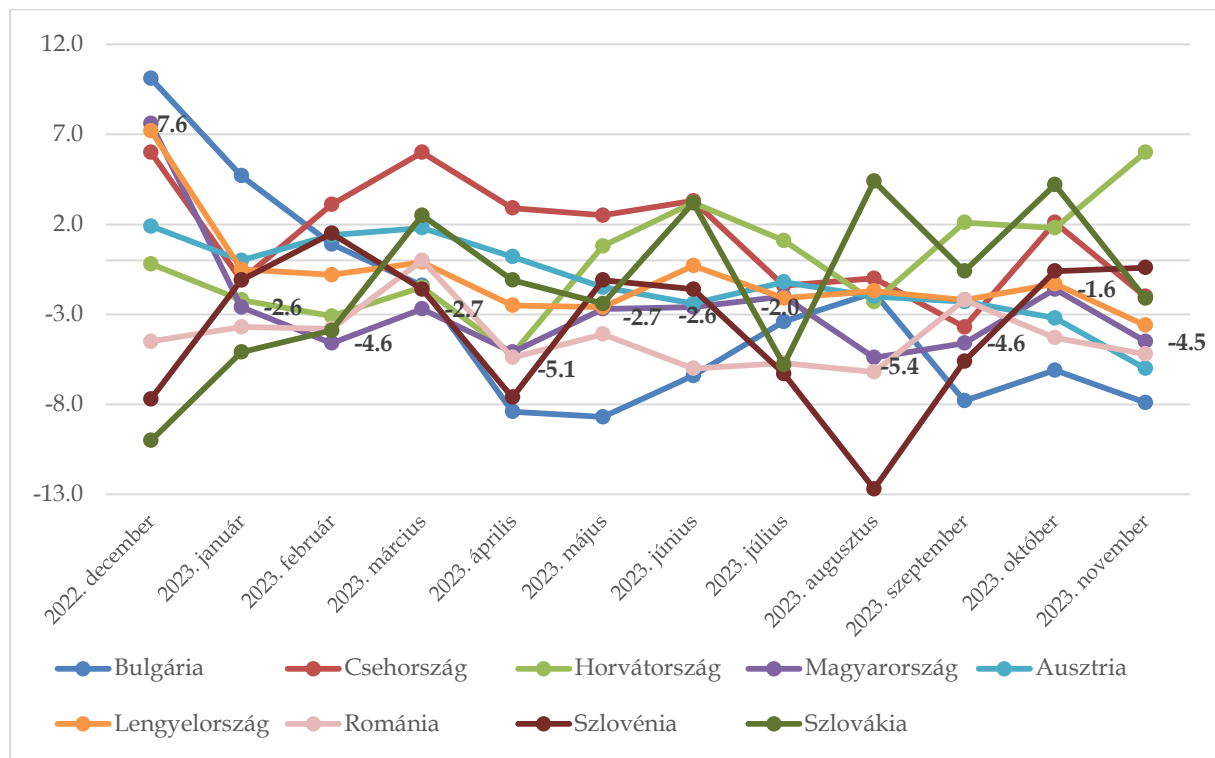
¹⁷ Forrás: [KSH](#)

¹⁸ Forrás: [KSH](#)

A magyarországi ipari termelés szempontjából Pest, Győr-Moson-Sopron vármegye és Budapest emelhető ki, a 3 területi egység összesen a teljes ipari teljesítmény több egyharmadért felelt 2023 első tizenegy hónapjában. A legalacsonyabb súlyt Nógrád, Somogy és Zala vármegyék képviselték, rendre 1,1%-os, 1,3%-os, illetve 1,6%-os részesedéssel.

A 12 hónapot megfigyelve látható, hogy a régiós feldolgozóipari termelés volumene a 2022. decemberi (-10,0)-(+10,1)%-os sávból 2023. november hónapra a (-7,9)-(+6,0)%-os sávba szűkült. Az országok korábbi feldolgozóipari kitettsége csökkent, a régiós volumenindexek egyre jobban közelítenek egymáshoz, ami mögött nagyrészt a bázishatás áll. A fenti időszakot tekintve hazánk feldolgozóipari termelési volumenindexének havi átlagos csökkenése 2,6% volt, a régióban így Bulgáriát (-3,0%), Szlovéniát (-3,7%) és Romániát (-4,3%) előztük meg. Érdeemes megemlíteni, hogy a vizsgált 12 hónapban egyedül a cseh feldolgozóiparban volt pozitív a havi átlagos növekedés (1,4%).

**A régió országainak feldolgozóipari termelési volumenindexe éves alapon
(%, naptárhatással kiigazított)**

Forrás: Eurostat¹⁹

3. Külkereskedelem

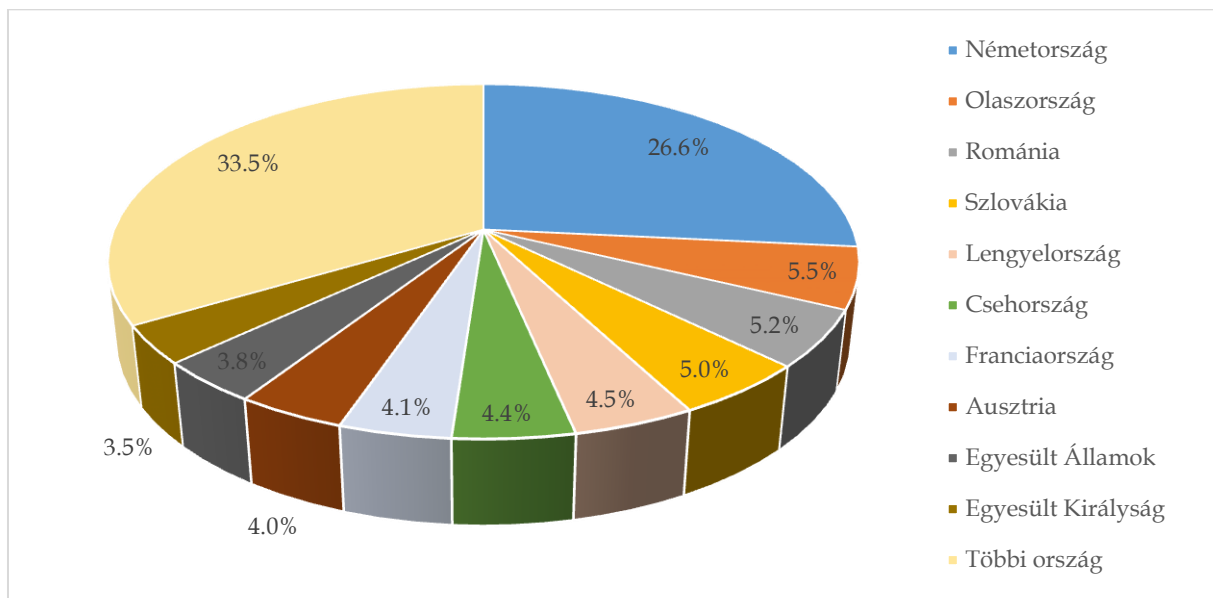
2023. január-októberben magyar áruexport értéke éves szinten 6,6%-kal, 125,6 milliárd euróra nőtt, míg az áruimport 6,1%-kal, 117,7 milliárd euróra csökkent. A kivitel stabil bővülése és a behozatal jelentős visszaesése eredményeként 2023. január-októberben 7,9 milliárd eurós aktívumba fordult át a 2022 első tíz hónapjában regisztrált 7,4 milliárd

¹⁹ Forrás: [Eurostat](https://ec.europa.eu/eurostat)

eurós külkereskedelmi áruhiány. A külkereskedelmi mérleg látványos javulása mögött főként az **energiaárak mérséklődése** és a **belföldi kereslet általános szűkülése** állt.²⁰

A legfontosabb kereskedelmi partnerországunk továbbra is **Németország**. 2023 első tíz hónapjában a teljes magyar áru kivitel **26,6%-a** (33,4 milliárd euró) irányult ide, míg az onnan érkező áruk a teljes árubehozatal **22,7%-át** (26,8 milliárd euró) tették ki. Németország után **Olaszország** és **Románia** volt a legfontosabb export célországunk sorrendben 5,5%-os (7,0 milliárd eurós), illetve 5,2%-os (6,5 milliárd eurós) kiviteli részaránnyal. A legnagyobb, nem európai uniós exportpartnerünk az **Egyesült Államok** volt, az oda irányuló áruk értéke 4,8 milliárd eurót tett ki 2023. január-októberben. Az **USA** 3,8%-os részarányával **kilencedik legnagyobb export célpiacunk** volt. A **tíz legfontosabb export partnerországba** irányult a magyar kivitel mintegy kétharmada.

Áruexport megoszlása Magyarország 10 legfontosabb exportpartnerére között (2023. január-október, %)

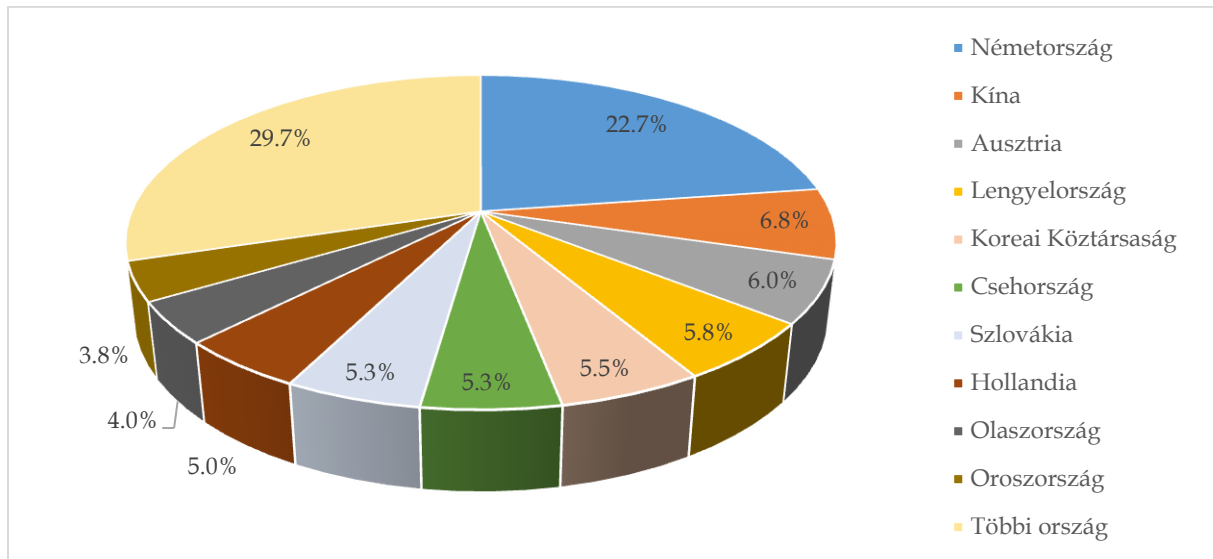
Forrás: KSH

2023. január-októberben Németország után **immár Kína**²¹ a **második legfontosabb import partnerországunk** 6,8%-os (8,0 milliárd eurós) behozatali részaránnyal, megelőzve ezzel az 6,0%-os (7,1 milliárd eurós) importrészesedéssel bíró Ausztriát. A hazai akkumulátorgyártásban meghatározó pozícióval rendelkező **Koreai Köztársaság az 5. helyre lépett előre az import partnerek rangsorában**. Az 5,5%-os (6,5 milliárd eurós) dél-koreai behozatali részarány összemérhető **Lengyelország 5,8%-os, Csehország és Szlovákia 5,3-5,3%-os importrészesedésével is**. A behozatal földrajzi koncentrátságát jelzi, hogy a **tíz legfontosabb import partnerországból érkezett a magyar import több mint 70%-a**.

Áruimport megoszlása Magyarország 10 legfontosabb importpartnerére között (2023. január-október, %)

²⁰ Forrás: [KSH](#)

²¹ Megjegyzés: szárazföldi Kína (Hongkong, Makaó, Tajvan nélkül)

Forrás: KSH

2023 első tíz hónapjában a legnagyobb külkereskedelmi árutöbbletet Németországgal (6,6 milliárd euró), az Egyesült Királysággal (3,2 milliárd euró), Romániával (3,1 milliárd euró), az Egyesült Államokkal (2,5 milliárd euró), Olaszországgal (2,2 milliárd euró) és Spanyolországgal (2,0 milliárd euró) szemben sikerült elérni. A legmagasabb külkereskedelmi hiány Kínával (6,5 milliárd euró), a Koreai Köztársasággal (6,0 milliárd euró), Oroszországgal (3,5 milliárd euró), Ausztriával (2,1 milliárd euró) és Hollandiával (1,9 milliárd euró) szemben jelentkezett.

Az MNB várakozásai szerint 2024-ben is visszafogott marad Magyarország legfontosabb külkereskedelmi partnereinek gazdasági teljesítménye. Bár a mérsékelt európai konjunktúra visszafoghatja a hazai kivitelt, ugyanakkor a folyamatban lévő és az újonnan bejelentett jelentős külföldi közvetlentőke-beruházások ezt a hatást várhatóan ellensúlyozni fogják. Magyarország exportpiaci részesedése középtávon tovább emelkedhet a kiépülő új ipari kapacitások termelésének felfutásával.²²

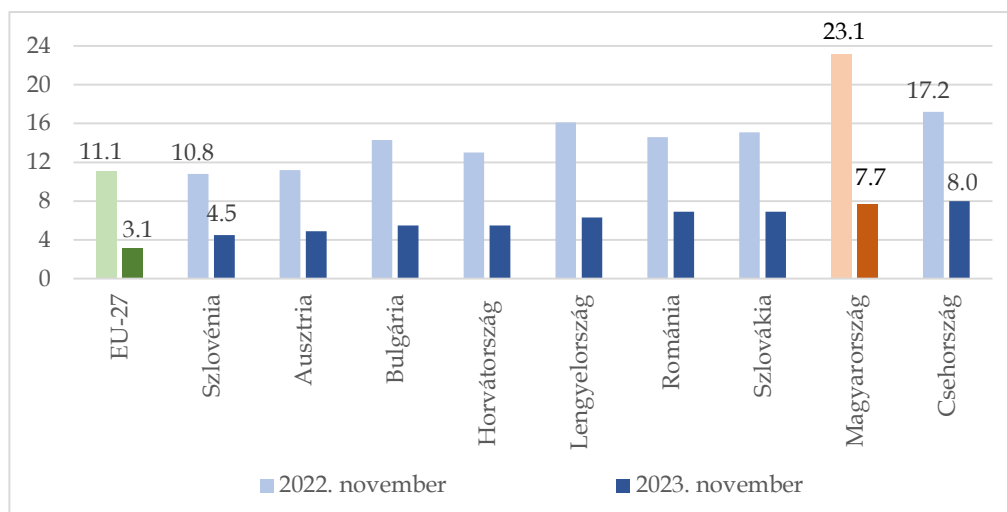
4. Infláció

2023. novemberben az Eurostat által használt **harmonizált fogyasztói árindex (HICP - Harmonised Index of Consumer Prices)** az **Európai Unióban 3,1%** (egy évvel korábban még 11,1%) **volt.** A tagállamok közül a **legnagyobb ütemű átlagos áremelkedést Csehországban (8,0%), Magyarországon (7,7%), Szlovákiában és Romániában (6,9-6,9%)** mérték. A legalacsonyabb novemberi inflációs rátával Belgium (-0,8%), Dánia (0,3%) és Olaszország (0,6%) rendelkezett. A **közép-európai régió EU tagállamaiban a HICP az uniós átlag felett alakult.** A térségben a **legmagasabb inflációs rátát Csehországban (8,0%), a legalacsonyabbat Szlovéniában (4,5%)** mérték. Egy év alatt a **közép-európai uniós tagországok közül Magyarországon (15,4 százalékponttal) és Lengyelországban (9,8 százalékponttal) csökkent leggyorsabban az áremelkedés üteme,** míg az EU-27 átlagában

²² Forrás: [MNB](#)

8,0 százalékponttal mérséklődött a **harmonizált fogyasztói árindex 2022. novemberhez képest**.²³

Harmonizált fogyasztói árindex (HICP) alakulása a közép-európai uniós tagországokban (2022. november - 2023. november, %)

Forrás: Eurostat

A KSH adatai alapján²⁴ **2023. decemberben az átlagos fogyasztói árindex 5,5%, a maginfláció²⁵ pedig 7,6% volt.** 2022. decemberhez képest **leggyorsabb ütemben a szolgáltatások ára (12,4%) emelkedett**, ezen belül például az autópálya-használat, gépkocsikölcsönzés, parkolás 20,5%-kal, a járműjavítás és -karbantartás pedig 13,3%-kal került többbe. **Átlag feletti ütemben nőtt a szeszes italok, dohányárak (10,3%) és a ruházatkodási cikkek (6,9%) ára is.** Az **élelmiszerek átlagos árszínvonala 4,8%-kal emelkedett.** Egy év alatt leginkább a cukor (42,1%), a csokoládé és kakaó (17,2%), az alkoholmentes üdítőitalok (16,1%), valamint a kávé (14,1%) drágultak. Az élelmiszerek közül a tojás ára 18,1%-kal, a liszté 17,8%-kal, a sajté 15,5%-kal, a vaj és vajkrémé 14,5%-kal, a száraztésztáé 11,0%-kal, a tejé 10,3%-kal csökkent 2022. decemberhez képest. A **háztartási energia átlagosan 13,9%-kal kerül kevesebbe**, ezen belül a vezetékes gázért 29,6%-kal, az elektromos energiáért 3,5%-kal kevesebbet kellett fizetni. A **tartós fogyasztási cikkek átlagos árszínvonala 1,0%-kal csökkent.** Ezen belül a használt személygépkocsik ára 10,3%-kal mérséklődött, míg az új személygépkocsiké 2,3%-kal nőtt. A **járműüzemanyagok átlagosan 4,2%-kal lettek olcsóbbak** 2022. decemberhez képest.

A **2023. januári 25,7%-os tetőzést követően Magyarországon fokozatosan mérséklődött a fogyasztói árindex, és 2023 végére a régiós átlag közelébe süllyedt.** A dezinflációt együttesen támogatja a fegyelmezett monetáris politika, a kormányzat piaci versenyt erősítő lépései, a visszafogott belső kereslet és a korábbinál alacsonyabb külső költségkörnyezet (energia- és nyersanyagárak). 2024. I. negyedévben várhatóan folytatódik az erős dezinfláció,

²³ Forrás: [Eurostat](#)

²⁴ Forrás: [KSH](#)

²⁵ Megjegyzés: 2021 áprilisától a KSH új módszertant alkalmaz a maginfláció számítására, a mutató a továbbiakban nem tartalmazza a szeszes italok és dohányárak árváltozását.

majd a II. negyedévtől a bázishatások kifizetése és az év eleji szabályozási- és adóhatások miatt lelassul, így **az infláció várhatóan csak 2025-ben tér vissza tartósan a jegybanki toleranciasávba** ($3\% \pm 1$ százalékpont).²⁶ A fogyasztói árak alakulását övező jelentős bizonytalanság miatt az **MNB 2023. december 21-ei Inflációs Jelentésében is sávok előrejelzést adott.**

Az MNB 2023. decemberi inflációs prognózisa (2022-2026. éves átlag, %)

	2022 (tény)	2023	2024	2025	2026
Infláció	14,5	17,6-17,7	4,0-5,5	2,5-3,5	2,5-3,5
Maginfláció	15,7	18,1-18,2	4,4-6,0	3,0-3,5	3,0-3,5

Forrás: MNB

5. Munkaerőpiac

Keresetek

A KSH adatai alapján **2023. január-októberben** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete a vállalati szférában**²⁷ **569.400 forintot** tett ki, ami **16,7%-os emelkedés** 2022. év azonos időszakához képest. Ebben a körben a **havi bruttó kereset mediánértéke 440.000 forint** volt, ami **17,5%-kal** magasabb a bázisértéknél. **2023. októberben nemzetgazdasági szinten** (közfoglalkoztatottak nélkül számítva) a **havi bruttó átlagkereset 573.800 forint** volt, ami éves szinten **14,4%-os emelkedést** jelent. A bruttó átlagkereset az **pénzügyi szolgáltatás szektorban volt a legmagasabb** (928.100 forint), a **szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás területén a legalacsonyabb** (367.900 forint). 2023. októberben a **reálkereset 3,7%-kal** nőtt az előző év azonos időszakához képest.²⁸ Az **MNB 2023. decemberi prognózisa szerint 2024-ben 10,0-11,0%-kal, 2025-ben pedig 7,1-8,2%-kal** nőhet a **bruttó átlagkereset a versenyszférában.**²⁹

2023. december 1-jétől a havi minimálbér bruttó összege 15,0%-kal 266.800 forintra, a garantált bérminimumé pedig 10,0%-kal 326.000 forintra emelkedett a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán (VKF) született megállapodás alapján. Nemzetgazdasági szinten a minimálbér és a garantált bérminimum emelés közvetlenül közel 1 millió foglalkoztatottat (azaz a munkavállalók közel 20%-át) érint.³⁰

Foglalkoztatottság

Az Eurostat adatai alapján a **2023. III. negyedévi magyar foglalkoztatási ráta (64,8%) 3,2 százalékponttal haladta meg az uniós átlagot (61,6%)** és ezzel a **közép-európai tagországok között** – Ausztria és Csehország után – **Magyarországon a harmadik legmagasabb a foglalkoztatottság.** Tíz év alatt **11,1 százalékponttal emelkedett a magyar foglalkoztatási ráta,** ami – Málta, Görögország és Portugália után – a **negyedik legnagyobb mértékű növekedésnek számít az EU-ban.**

²⁶ Forrás: [MNB](#)

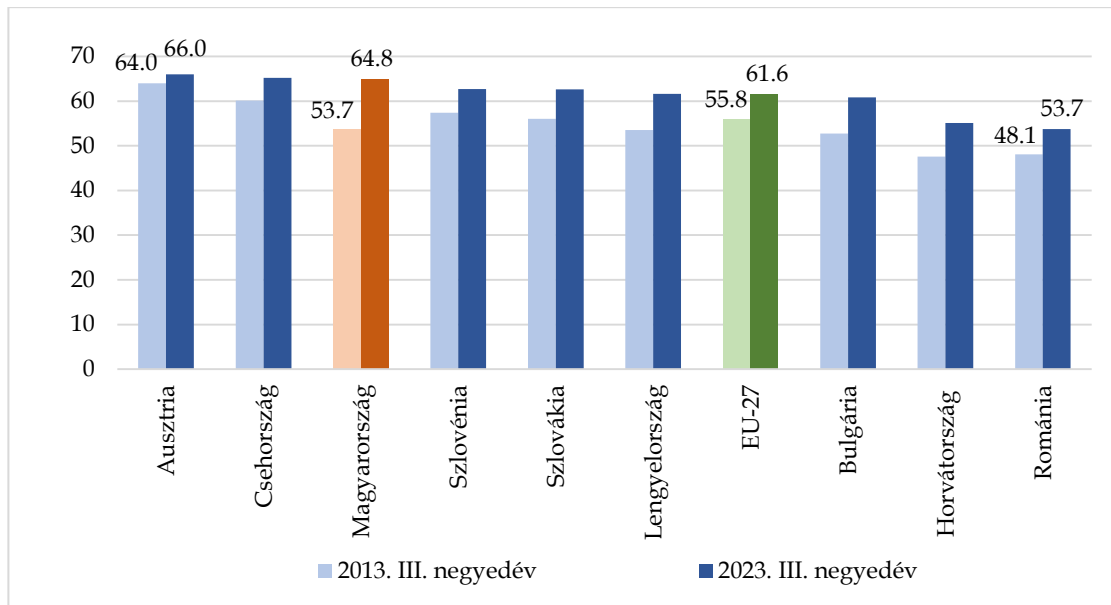
²⁷ Megjegyzés: közfoglalkoztatottak nélkül számolva, minden alkalmazottal rendelkező vállalkozásra

²⁸ Forrás: [KSH](#)

²⁹ Forrás: [MNB](#)

³⁰ Forrás: [kormany.hu](#)

Foglalkoztatási ráta a közép-európai uniós tagországok 15-74 éves népessége körében (2013. III. negyedév - 2023. III. negyedév, %)

Forrás: Eurostat

Magyarországon több mint 13 éve a foglalkoztatáspolitikai vezérfonala, hogy a Kormány 2010-ben 1 millió új munkahely létrehozását vállalta, és a teljes foglalkoztatás elérésére törekszik. A KSH adatai alapján 2010. első negyedévében a foglalkoztatottak száma a 15-74 éves népesség körében még mintegy 3,8 millió fő (3.821,8 ezer fő), a foglalkoztatási ráta pedig 50% alatt (49,8%) volt. **2023 III. negyedévében több mint 4,7 millió fő (4.737,2 ezer fő) foglalkoztatottat regisztráltak, a foglalkoztatási ráta pedig elérte a 64,8%-ot.** 2022 harmadik negyedévéhez képest a foglalkoztatottak száma 25,0 ezer fővel bővült, a foglalkoztatási ráta pedig **64,3%-ról 64,8%-ra emelkedett.** 2023. július-szeptemberben a foglalkoztatási ráta **Budapest és Győr-Moson-Sopron vármegyében (70,5%) volt a legmagasabb,** ezen kívül csak **Komárom-Esztergom (68,7%), Pest (67,3%), Fejér (67,3%), Veszprém (65,6%) és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (65,4%) haladta meg az országos átlagot.** Az országban **Tolna (56,3%), Békés (57,5%) és Somogy vármegyében (58,1%) volt a legalacsonyabb a foglalkoztatási ráta.**

2023. szeptember-novemberben a 4.755,0 ezer foglalkoztatottból 4.580,4 ezer fő dolgozott a hazai elsődleges munkaerőpiacon, 110,2 ezer foglalkoztatott dolgozott külföldi telephelyen, továbbá 64,4 ezer fő volt a közfoglalkoztatottak száma. Míg a hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma 34,3 ezer fővel, a külföldön dolgozóké 13,1 ezer fővel **nőtt,** addig a közfoglalkoztatottaké 5,5 ezer fővel **csökkent** az előző év azonos időszakához képest.³¹ A nemzetgazdaságban foglalkoztatottak száma **2023 harmadik negyedévében újabb történelmi csúcsára emelkedett,** így a jegybank 2023. decemberi előrejelzése szerint **tavaly 0,9%-kal nőtt a foglalkoztatottság a versenyszférában.** **2024-ben az enyhén**

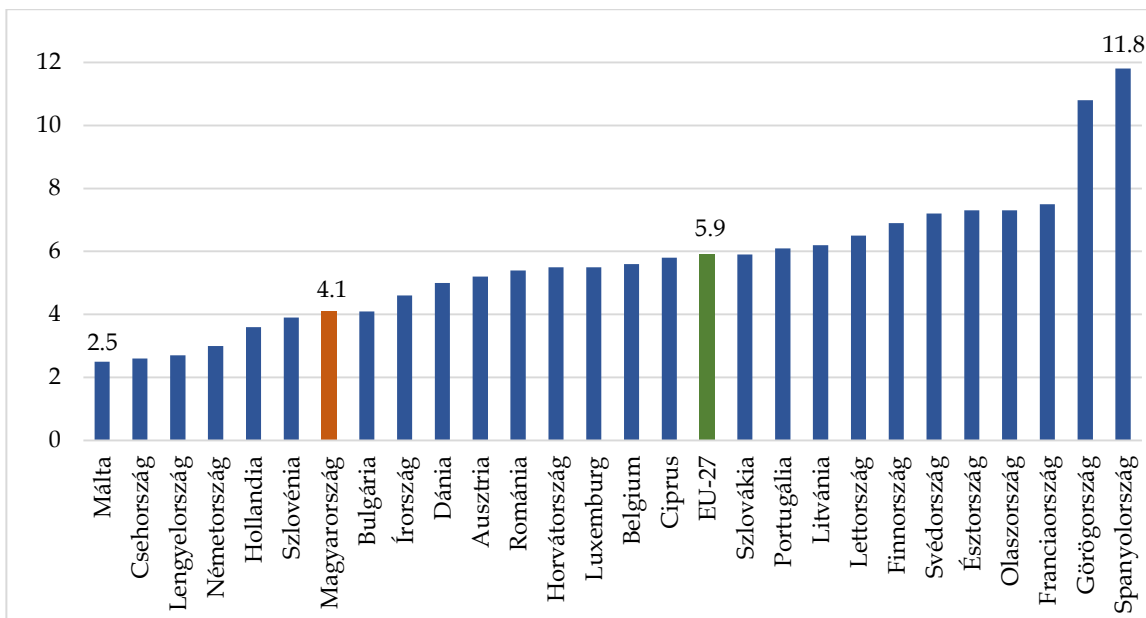
³¹ Forrás: [KSH](#)

csökkenő munkaerő-kereslet hatására és a demográfiai folyamatok korlátai miatt az MNB a foglalkoztatás visszafogott bővülésére számít.³²

Munkanélküliség

Az Eurostat adatai alapján a 2023. III. negyedévi 4,1%-os magyar munkanélküliségi ráta holtversenyben Bulgáriával a hetedik legalacsonyabb volt az EU-ban. A magyar munkanélküliségi ráta mintegy 70%-a volt az uniós átlagnak (5,9%) és – Csehország, Lengyelország és Szlovénia után – a negyedik legalacsonyabbnak számított a közép-európai uniós tagállamok között. Magyarországon tíz év alatt 9,5%-ról kevesebb, mint felére csökkent a munkanélküliség.

Munkanélküliségi ráta az EU tagállamok 15–74 éves népessége körében (2023. III. negyedév, %)

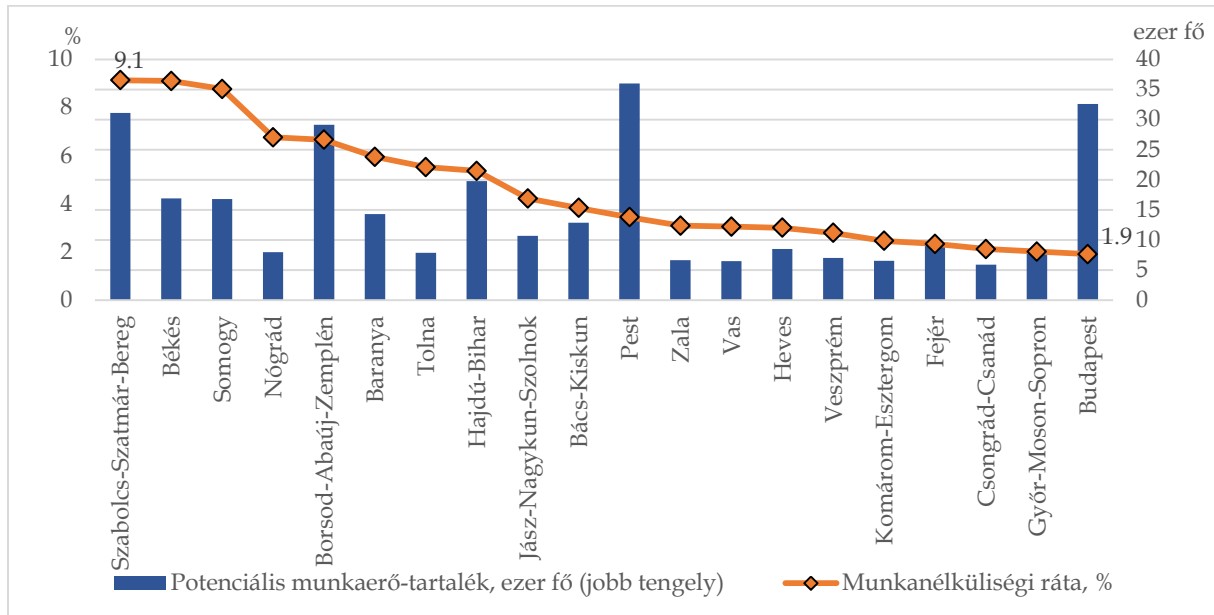
Forrás: Eurostat

A KSH adatai alapján 2010 első negyedévében a 15-74 éves népesség körében a munkanélküliek száma még közel félmillió főt (493,8 ezer fő), a munkanélküliségi ráta pedig 11,4%-ot tett ki. **2023. július-szeptemberben a munkanélküliek száma 200,3 ezer fő volt, a munkanélküliségi ráta pedig 4,1%.** 2022 harmadik negyedévéhez képest a munkanélküliek száma mintegy 22,1 ezer fővel, a munkanélküliségi ráta pedig 3,6%-ról 4,1%-ra nőtt. **Jelentős földrajzi különbségek figyelhetők meg a munkanélküliségi ráta tekintetében. 2023 harmadik negyedévében Budapesten (1,9%) és Győr-Moson-Sopron vármegyében (2,0%) volt a legalacsonyabb, Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében pedig a legmagasabb (9,1%) a munkanélküliségi ráta.** Az országos átlagnál Észak-Alföld és Dél-Dunántúl régió vármegyéiben, továbbá Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád és Békés vármegyében volt magasabb a munkanélküliségi ráta. Az ország potenciális munkaerő-tartalékának (294,5 ezer fő) közel fele az Alföldön és Észak-Magyarországon (142,9 ezer fő,

³² Forrás: [MNB](#)

48,5%), több mint **egynegyede a Dunántúlon** (83,0 ezer fő, 28,2%), **közel negyede pedig a fővárosban és Pest vármegyében** (68,6 ezer fő, 23,3%) **található. A legnagyobb potenciális munkaerő-tartalékkal Pest** (36,0 ezer fő), **Budapest** (32,6 ezer fő), **Szabolcs-Szatmár-Bereg** (31,1 ezer fő) és **Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye** (29,1 ezer fő) rendelkezik, de **Hajdú-Bihar** (19,8 ezer fő), **Békés** (16,9 ezer fő) és **Somogy vármegye** (16,8 ezer fő) **potenciális munkaerő-tartaléka is jelentős.**

Magyarországi munkanélküliségi ráta és potenciális munkaerő-tartalék a 15-74 éves népesség körében vármegyei bontásban (2023. III. negyedév, %, illetve ezer fő)

Forrás: KSH

2023. szeptember - novemberben a 15-74 éves munkanélküliek száma 28,5 ezer fővel, 212,4 ezer főre nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezzel összhangban a munkanélküliségi ráta egy év alatt 0,5 százalékponttal, 4,3%-ra emelkedett.³³ A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) adatai alapján 2023. decemberben 224.961 álláskeresőt tartottak nyilván, ami 5.384 fős (2,3%-os) csökkenést jelent az előző év azonos időszakához képest. A nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség 3,6%-át tették ki.³⁴

Az elmúlt negyedévekben a **munkapiaci aktivitás és a munkakereslet emelkedésének** köszönhetően a foglalkoztatottak számának emelkedésével párhuzamosan a munkanélküliek száma is nőtt. Az **MNB** decemberi előrejelzése szerint a **munkanélküliségi ráta 2023-ban 4,0-4,1%-ot, 2024-ben pedig 3,6-3,9%-ot** érhet el.³⁵

³³ Forrás: [KSH](#)

³⁴ Forrás: [NFSZ](#)

³⁵ Forrás: [MNB](#)

6. Külföldi közvetlen beruházások (FDI)³⁶

Az OECD adatai alapján a globális FDI-áramlás értéke 2023 első félévében 727 milliárd dollárra nőtt a 2022 második félévi alacsony bázishoz képest. Az előző év azonos időszakához képest azonban még mindig 30%-kal alacsonyabb volt a világszintű külföldi közvetlen beruházások értéke. Az OECD országokba áramló FDI értéke 275 milliárd dollárra nőtt az előző félévhez képest, de még mindig 42%-kal elmaradt a 2022 első félévi értéktől. A 2022 második féléves értékekhez képest jelentősen javult Luxembourg és Hollandia teljesítménye a beáramló FDI kapcsán, továbbá Németországban és Mexikóban is jelentős emelkedést regisztráltak. **Az OECD országok több mint kétharmadában azonban csökkenést jegyeztek fel.**

A határokon átívelő fúziók és felvásárlások (M&A) összesített értéke továbbra is csökkenő tendenciát mutatott 2023 első hat hónapjában az emelkedő árak, a növekvő kamatszintek és a geopolitikai bizonytalanságok következtében. A lezárt ügyletek értéke 23%-kal csökkent a fejlett gazdaságokban, a feltörekvő és fejlődő gazdaságokban pedig 49%-kal.

2023 első hat hónapjában az Egyesült Államok volt az FDI áramlás első számú célországa, miután a világszintű érték közel harmada irányult az USA-ba. Az USA-t Brazília, Kanada, Mexikó és Kína követte. Az Egyesült Államok egyúttal a legnagyobb beruházó ország is volt, továbbá Kína és Japán fért még fel a dobogóra. **A TOP15 országba irányult a világszintű külföldi közvetlen tőkeáramlások több mint 75%-a.**

A TOP15 célországba beáramló FDI-értéke 2023 első félévében

Helyezés	Ország	Millió USD	Arány
1	Amerikai Egyesült Államok	189 515	31,6%
2	Brazília	34 410	5,7%
3	Kanada	29 283	4,9%
4	Mexikó	29 041	4,8%
5	Kína	27 254	4,5%
6	Franciaország	18 796	3,1%
7	India	16 671	2,8%
8	Hollandia	16 192	2,7%
9	Svájc	15 920	2,7%
10	Németország	15 626	2,6%
11	Spanyolország	15 554	2,6%
12	Lengyelország	13 214	2,2%
13	Olaszország	10 786	1,8%
14	Indonézia	10 484	1,7%
15	Svédország	9 965	1,7%
	Világ összesen	599 481	

Forrás: OECD

³⁶ Forrás: [OECD](#)

A **feltörekvő és fejlődő országokban** továbbra is kedvező képet mutat a bejelentett **zöldmezős beruházások** összesített értéke, miután az előző félévhez képest **21%-kal nőtt az értékük 2023 első félévében**. Ezzel szemben a fejlett országokban 21%-os csökkenést regisztrált a statisztika.

A bejelentett zöldmezős beruházások összértékét a beruházó vállalat honossága alapján vizsgálva koncentrált képet kapunk, miután **az összesített volumen mintegy harmadát az Egyesült Királyság, Kína és az Egyesült Arab Emírátsok teszi ki**.

7. Oktatás³⁷

A 2014 és 2022 közötti időszakban **jelentősen nőtt a magyarországi felsőoktatási intézményekben tanuló külföldi hallgatók száma**. 2014-ben mintegy 25.000 (24.598) külföldi hallgató folytatott felsőfokú tanulmányokat Magyarországon, míg 2022-ben már közel 42.000 (41.730). Tehát **2014 és 2022 között közel 70%-kal emelkedett hazánkban a felsőoktatásban tanuló külföldiek száma**. Részarányuk a teljes hallgatói létszámban pedig 8,0%-ról 14,4%-ra nőtt ugyanebben az időszakban.

A külföldi hallgatók állampolgárság szerinti országbesorolása szerint az **első helyen Németország található**, miután az összes külföldi tanuló 8,0%-a köthető Európa legnagyobb gazdaságához. Öt százalék feletti részarányt képvisel még Románia és Kína is.

A 2014 és 2022 között regisztrált 17.132 fős bővülés vonatkozásában a legnagyobb szerepet Kína (+1.756 hallgató), Irán (+1.028), Pakisztán (+1.020), India (+1.001) és Jordánia (+973) állampolgárai játszották.

A külföldi hallgatók száma a magyarországi felsőoktatási intézményekben az állampolgárság országa szerint (TOP15 ország 2022-ben)

Helyezés	Ország	Hallgatók száma	Arány a teljesben
1	Németország	3 341	8,0%
2	Románia	2 869	6,9%
3	Kína	2 481	5,9%
4	Irán	2 019	4,8%
5	Szerbia	1 986	4,8%
6	Szlovákia	1 688	4,0%
7	Ukrajna	1 190	2,9%
8	India	1 098	2,6%
9	Pakisztán	1 098	2,6%
10	Nigéria	1 079	2,6%
11	Franciaország	1 070	2,6%
12	Jordánia	1 034	2,5%

³⁷ Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

13	Törökország	934	2,2%
14	Vietnam	900	2,2%
15	Dél-Korea	857	2,1%
TOP15 összesen		23 644	56,7%
Összes külföldi hallgató		41 730	100,0%

Forrás: KSH

A 2022. évre vonatkozó adatok alapján **a külföldi hallgatók közel fele (19.900 fő) felsőfokú alapképzésben vett részt**, osztatlan képzésben 26,9%-uk tanult, míg 16,5%-uk felsőfokú mesterképzésben folytatta tanulmányait. Több mint 3.100 fő, azaz az összesített külföldi hallgatói létszám 7,5%-a pedig doktori képzésekben vett részt.